ragasztás

16.

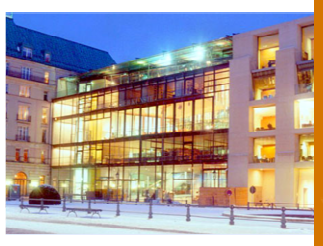

14. **Akademie der Künste** Behnisch&Partner, **2005**

Pariser Platz

A Művészeti Akadémia eredetileg is itt működött az Arnim-palotában. A 2005-re elkészült új ház a tér legformabontóbb épülete: az előírt magasságot betartja ugyan, de a kiállítótermeket takaró teljes homlokzat üveg - ez mind a közvéleményben, mind még a pályázati zsűriben heves vitákat gerjesztett. Pártolói szerint különleges értékét a téri világa, a transzparenciája, a takarékos, ökologikus gépészeti rendszere jelenti. Alkotója a *Behnisch&Partner* iroda (vezető: Günther Behnisch), ami olyan épületekkel büszkélkedhet, mint München olimpiai létesítményei, vagy a(z egykori) bonni parlament. **architekturpreis Berlin 2006**

15. **Rézcsík a Berlini Fal helyén**

A Falat nem lehetett elég gyorsan lebontani: már mindenki a visszaállításán gondolkodik. A nyugat-berliniek ambivalens érzelmekkel viseltetnek iránta: szinte minden emlékmű, emlékhely létesítését a Wessik kezdeményezik. A keletiek számára a fal volt tiltott terület, a tudatalattiba visszakényszerített tabu; nekik semmi szükségük nincs bármiféle dokumentálásra.
A monumentális, fantasztikus, vagy egyszerűen nevetséges ötletek között volt egy roppant egyszerű és elegáns, szinte csoda, hogy éppen ez valósult meg: Egy 7 cm széles, "Berlini Fal 1961-1989" feliratú rézcsík húzódik végig az egykori nyomvonalon. A vékony vonal pontosan kirajzolja a Fal helyét, mégis politikailag semleges. Az általa keltett asszociációk nagyban függnek a szemlélő Falhoz való viszonyától.

17.

16. **Holocaust emlékhely** - Peter Eisenman (USA) **2005.**

2005. május 10-én adták át Európa hatmilliónyi meggyilkolt zsidóságának emlékhelyét. Az Emlékhelyet - hosszas viták közepette - Peter Eisenman New York-i építész tervezte, 1999-es nyertes nemzetközi pályázata alapján. A Berlin központjában lévő, mintegy kéthektáros tömb, mely nemcsak a náci birodalom központja, hanem a berlini fal melletti "halálövezet" része is volt, mára 2711 db geometrikus rendben elhelyezett, beton sztélével borított nyilvános parkká alakult, a tervező szerint gyermekek játszóhelyeként, sőt családok piknikezésére is alkalmas módon. A sztélék 2.38 x 0.95 m alapterületűek, 0.2-4.7 m magasságúak, a park közepe felé gödör-szerűen lejtő gránit kiskocka-kő burkolatba vannak ágyazva. Az Emlékhelyet földalatti információs központ egészíti ki.
Architekturpreis Berlin 2006

18.

17. **Otto Bock egészségügyi bemutatóterem** Gnädinger Architekten **2007-2009**

Ebertstraße 15a

Az ortopéd eszközökre specializálódott egészségügyi bemutató-épület 2009-es elkészülte óta több ezer látogatót vonzott. A legfigyelemreméltóbb azonban talán mégis maga az épület, amit a berlini székhelyű *Gnädinger Architekten* tervezett. Az épület hullámzó homlokzati felülete az emberi izomzat absztrakciójából született - érdekes kísérlet a környező fegyelmezett, kőburkolatú tömbök között.
(A belső lépcsőkialakítás bennem a Le Corbusier tervezte Villa Savoy belső lépcsőjét idézi fel, de talán a pillérek, a szabad alaprajzalakítás is párhuzamba állítható azzal - mB).

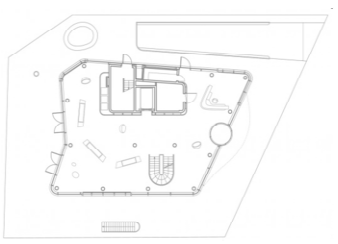

19.

18. **Potsdamer Platz , Debis-terület** Renzo Piano Building Workshop **1993-97**

Berlin, Potsdamer Platz

A hagyományos városokhoz hasonlóan a ***debis*** is igen változatos terekből épül fel. Piano célja a közterületek és privát zónák közti egyensúly megteremtése volt. Az árkádosítás új elem Berlinben, inkább Hamburban van hagyománya. Első pillantásra szokványos bevásárlóutcának tűnik, bár a részletek és a térformálás eltér az amerikai mintáktól, ráadásul ez egy nagyváros közepén áll, nem külvárosi ügy. Itt óriási embertömeg hömpölyög - csakúgy, mint a huszas években. A Potsdamer Platz épületeinek kialakításánál (különösen a debis-területen) fontos szempont volt az energiafelhasználás, a környezetszennyezés csökkentése.

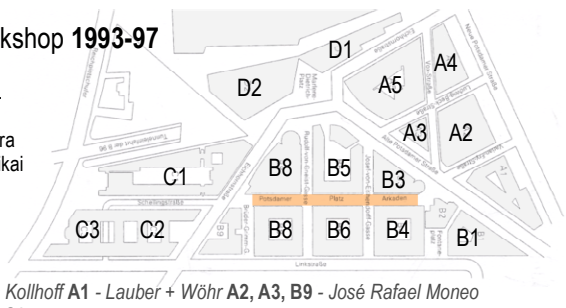

Renzo Piano + Christoph Kohlbecker **B1, B2, B3, B5, B7, C1, D1, D2** *- Hans Kollhoff* **A1** *- Lauber + Wöhr* **A2, A3, B9** *- José Rafael Moneo* **A4, A5** *- Richard Rogers* **B4, B6, B8** *- Steffen Lehmann és Asrata Isozaki* **C2, C3;**

20.

29. **A Sony-terület** Helmut Jahn, Murphy/Jahn Architects, Chicago **1996-2000**

Potsdamer Strasse/Bellevuestrasse

A számos üveghomlokzatú épület egy ellipszis alakú központi tér (a Sony Plaza) köré szerveződik. A Fórumot körülvevő épületek irodákat, lakásokat tartalmaznak, itt van a Német Médiatárnak helyet adó Berlini Filmház és a japán Sony elektronikai vállalat európai központja. A Bellevuestrasse-i együttes a Grandhotel Esplanade egykori luxusszálló maradványai felett ível át. A műemlékként nyilvántartott "Reggelizőszobát" és a "Császári szalont" gondosan helyreállították, utóbbit hidraulikus emelőkkel 75 méterrel szállították arrébb 1996-ban.

21.

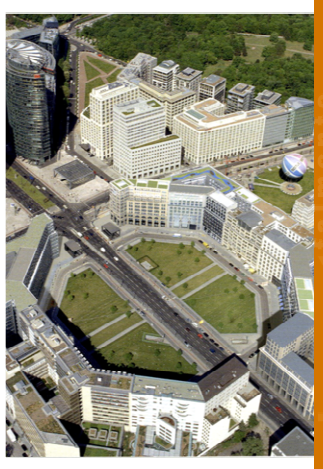

20. **Lenné háromszög**

A Lenné háromszög a *Lennéstrasse, Bellevuestrasse* és az *Ebertstrasse* által közrezárt terület nem-hivatalos neve, névadója *Peter Joseph Lenné,* a mai Tiergarten tájépítésze (1789-1866). Különös hírnevét az adja, hogy a beépítetlen terület 1988 március 31-én egy csere folytán Nyugatberlinhez került, itt átvezető utat szerettek volna építeni; a Keletnémet kormány más ingatlanokat kapott cserébe. Május 26-án nyugatberlini baloldali aktivisták foglaták el a területet, sokáig sátortábor, egy kisebb falu alakult ki. (Wikipédia.de)

1. Hans Kolhoff & Helga Timmermann *(Delbück Haus);* **2.** Hilmer & Sattler und Albrecht *(Ritz Carlton Hotel),* **3.** Hilmer & Sattler und Albrecht *(Irodaház),* **4.** David Chipperfield *(Parkside Apartments),* **5.** Bernd Albers *(Marriott Hotel),* **6.** Modersohn + Freiesleben *(Irodaház)*

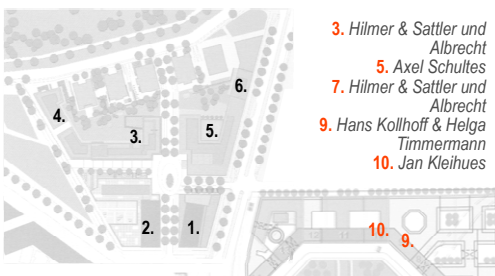

3. *Hilmer & Sattler und Albrecht*
5. *Axel Schultes*
7. *Hilmer & Sattler und Albrecht*
9. *Hans Kollhoff & Helga Timmermann*
10. *Jan Kleihues*

22.

21. **Leipziger Platz** Hilmer & Sattler **1991**

A nyolcszög alakú, a Potsdami útra vezető reprezentatív tér a XVII. század utolsó éveiben alakult ki. Az egyesítés utáni vitákban a "kritikai rekonstrukció" vonala győzedelmeskedett, ennek alapvetésével írtak ki többszintű nemzetközi pályázatokat.
A terület rendezését a müncheni *Hilmer & Sattler* iroda nyerte meg a maga konvencionálisabbnak mondható kritikai rekonstrukciójával. A két legfontosabb előírás az építmények 35 méteres magassága volt, az utcafronton a korábbi 22 méterben maximalizálva; a másik fontos megkötés a kőburkolat volt.

23.

22. **Filharmónia** Hans Scharoun **1960-63**

Berlin, Tiergarten, Matthias Matthäikirchstrasse 1.

A ház belülről kifelé épül fel, "a zene a központban" mottóval. Az arénaszínház modern változata, a széksorok különálló blokkokba szerveződnek, közöttük a közlekedők a középpontba mutatnak. *Herbert von Karajan*, a Berlini Filharmonikusok vezető karnagya:

"Nem ismerek ennél jobb belső elrendezésű koncerttermet."

A Filharmónia homlokzata - a márka helyzetét híven mutatva - éveken át okkerszínűre festett nyersbeton volt, de az épület bizarr sziluettje magabiztosan állt a Tiergarten fái alatt. A végleges aranyeloxált fémlemez 1978 és 81 között került a helyére. *(2008 májusában tűz pusztított az épületben.)*

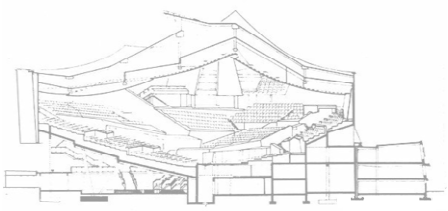

25.

23. **Neue Nationalgalerie** Ludwig Mies van der Rohe **1965-68**

Potsdamer str. 50.

Az acél-üveg konstrukció egy platformon, elemelt síkon áll. A nyolc acélpillérből álló rendszer, amely a tetőkonstrukciót a peremeken támasztja alá, 3,60 m-es rasztert követ. Az üvegfal membránként zárja körül a belső teret, ettől a transzparencia maximumát éri el. A felső és az utcáról nem látható alsó szint között nincs szerkezeti összefüggés. A 4425 m2-es alsó szinten van az állandó kiállítás, az igazgatás, a könyvtár, és csak nyugatról, a szoborparkkal határos felület felől kap természetes fényt. A felső szint 2430 m2-es alapterülete ad helyet az időszakos kiállításoknak.

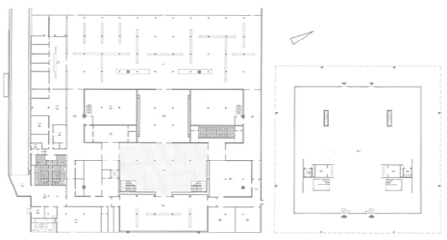

24. **Tilla-Durieux park** *DS Landschapsarchitecten,* **2003**

A Potsdamer Platz melletti park kialakítására 1995-ben írtak ki pályázatot - tulajdonképpen *két* park kialakításáról. A holland tájépítésziroda a használati igények részletes kielégítése *helyett* egyetlen város léptékű táji struktúrává szervezi a területet.
A koncepció egyetlen, térben elcsavarodó zöld torzfelületből áll, az inflexiós pontban egy óriási mérleghinta-sor mutatja képletesen is a felületek „átbillenését". A differenciálatlan, összefüggő zöldfelület a *helyi használatok* lehető legnagyobb szabadságfokát teszi lehetővé: a terv nem határozza meg, hogy a park mely részét mire lehet használni - talán e szabadságban rejlik a park rendkívüli népszerűsége.
(Tilla Durieux: osztrák, 1905-től '33-ig Berlinben élő színésznő, 1880-1971)

25. **D1 - dennewitzeins társasház,** roedig . schop architeken **2012**

Dennewitzstraße 1.

A 39 lakást tartalmazó, *baugruppe* formában megvalósult épület három építésziroda együttműködésében jött létre, a helyre való megfelelő válaszként a tervezők azonos homlokzakialakításban egyeztek meg. Mindhárom épületrész szabadon alakítható: otthonnak és munkának egyaránt helyet biztosító alaprajzú. A lakók már nagyrészt beköltöztek - a tetőterasz lakásai 360 fokos panorámát biztosítanak Berlin felett.

új